

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGY-
LET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lel, rendes tagdíja évi 200 lel, kisgazdák, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lel. A tagok az Erdélyi Gazdát 100 lel pótdíj ellenében kapják.

A lapfelfigyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:

Egy évre 350 lel Negyed évre 100 lel
Fél évre 180 lel Egyes szám 7 lel

Néhány szó a zöldtakarmányozásról.

A gazda egész állatállományát legolcsóbban tarthatja fenn, ha annak takarmányozásánál a főszó a zöldetelésre fekteti. Előnyös ez az eljárás egészségügyi szempontból is, mert hiszen a zöldelés a legkönnyebben emészthető, legkevésbé veszi a rágószerveket igénybe, tisztán tartja a beleket, amennyiben a különböző tápanyagokat gyorsan áthasonítja. Egy szóval jól táplál és az egyik zöldtakarmány féleről a másikra való átmenet nem okoz nehézségeket, zavarokat, melyeket az egyik száraztakarmányról a másikra való állapésnél elkerülni nem — vagy csak nehézségekkel, bajosan és fokozatosan — lehet.

Természetesen mikor át kell térni a téli etetésről (mely száraz vagy erjesztett, avagy vízenyős [gumós, gyökeres] takarmányozásból áll) a zöldre, a tavasszal, vagy pedig mikor az őszutóvégén vagy a télkezdetén abba kell hagyni a zöldtakarmányok adagolását, akkor ezt az újabb berendezést is csak lassanként, fokozatosan lehet végre hajtani, úgy hogy tavaszra kelve napról napra kevesebbet adagolunk a téli eleségből s ennek arányában növeljük a zöldtakarmányt, viszont ősz végén megfordítva, apasztjuk a zöldelés adagot és emeljük a száraztakarmányok mennyiségét.

Nem tagadható, hogy a zöldtakarmányozásnak is vannak hátrányai, de ezeket bizonyos körültekintő elővigyázattal el lehet kerülni; vagy ha már felléptek volna, gyorsan megszüntetni. Ilyen többek között a hasmenés, melyet a még túlságosan zsenge, fiatal, sok nedvességet tartalmazó, zöld takarmánynövények szoktak előidézni, különösen a fenntebb felsorolt átmeneti időszakban. Ennek a kellemetlenségen úgy segítünk, hogy egyelőre még több száraztakarmányt teszünk állataink elé, pl. több polyvát, töreket vagy szárazszalma vagy szénaféle szecskát adagolunk, vagy (ha van) már öregebb és kevésbé vizes zöldséget nyújtunk a túlfial helyett, melyet inkább öregedni hagyunk. P. o. Vöröshere helyett őszi vagy szőszös búkkönyt, vagy borsót, vagy takarmányrozszt, vagy az őszi búzából vágunk e célra egy pár rendet stb. Néha az is hasmenést okoz, hogy ha a zöldelés hideg vagy vizes, ázott, nyirkos vagy harmatos; ily esetben, ha annak kiszáritására nem várhatunk, inkább keverjük azt azonnal száraz szecskával s hagyjuk pár óráig raktáron kissé megfűledni, felmelegedni, amikor azt azután minden káros utókövetkezmény nélkül lehet feleteni. Még

könnyebben segítünk a bajon, hogyha dugasztó (savanyú, csersav tartalmú) eleséget vagy némi abrakor adagolunk a zöldség mellé, pl. korpát, darát, takarm. lisztet. Arra való tekintettel, hogy a zöldelés ugyanis nagy nedvesség tartalommal bír, itatásra nem kell az állatokat ösztönözni s elég naponta kétszer itatni, reggel és este és akkor is ne túlságosan hideg vizet, mely csak fokozná a hasmenést.

A hasmenés nemcsak mint az emésztést túlságosan gyorsító és így soványító s az izomerőt, tejelékenységét és az egész szervezetet elgyengítő kóros állapot, mielőbb megszüntendő, hanem mint a széperzéket felhárító, kellemetlen kinézésű s rossz szagú kóros tünet, mely sokszor undort keltő s még esetleg, ha pl. fejősteheneknél fordul elő, az emberi egészségre is ártalmas lehet. Mily csunya pl. ha a diszes hintóba fogott lovak mindkét hátsó combja és lábszára folyós zöld trágyától van bepiszkítva, ha a fejés alatt hígat ürít a tehén, ha az igásbarom nem lepényszerű excrementumot hullat munkaközben, hanem híg bélt-sarasít.

Még a juhoknak sem szabadna hasmenésbe esni, mert nem csak saját, de társaik gyapját is beszennyezik, sok lesz rajta a köllonc, mely csak hulladék értékkel bír s így nagy veszteséget okoz. A kecskék hasonló elbírálás alá esnek, mint a juhok, de mégis azon külömb-séggel, hogy a tejlő kecskék szőre gondozva és tisztítva lesz rendszerint s azért ebben nem okoz kárt ezen kór. Végül a házinyulaknál, kivált fiatal korokban a hasmenés veszélyes is lehet s azért a tenyésztők legyenek óvatosak s hátrítsák el az ily esetek lehetőségét.

A másik betegség, mely zöldtakarmányozás révén léphet fel, a felfúvódás vagy dobkór, mely kiváltképpen csak a fiatal, friss vagy, nedves pillangósvirágok némelyikének mértéktelen élvezeténél fordulhat elő. Ezen kór ellen védekezhetünk, ha nedves, harmatos hereféléit vagy fiatal repcét (mi szinte okozhat felfúvódást) nem etetünk vagy legeltetünk, széllal szembe pedig soh'se állítsuk vagy tereljük az állatokat. Megjegyzendő, hogy a baltaczim nem okoz felfúvódást.

Ha etetjük a zöld eleségeket s azok ázottak, nyirkosak, nedvesek, akkor csak száraz takarmánnyal keverve s szecskázva, hogy az állat azt ki ne válogassa, így eljárva a dobkórtól nem kell a gazdának félni; különben is rendes gazdának nem is eshet barma ezen betegségbe s ha mégis megtörténnék az ily szerencsétlen-

ség azon a baj kezdetén könnyen lehet segíteni, azzal hogy erősen hajszoljuk az állatot, hogy a bensőben megrekedt szelek meginduljanak. Ha pedig ez az eljárás nem volna elegendő, csutakoljuk a marhát, adjunk szájába szalmából készült kötelet, mely embertrágyával lelt bekenve, ez annyira undorító, hogy állandóan bőfögteli s a bensőben képződött nagy tömeg gáz utat tör magának nemcsak végbélien át, de nyelőcsővön keresztül is. Ugyan ezt a hatást érzük el, ha záptojást ütünk bele a felfúvódott állat szájába. Minden nagyobb gazdaságban van gyomorcső (gummiból) ezt kell a nyeldeklőn át az állat gyomrába lebecsajítani s a felesleges gázok ezen át eltávolodhatnak. A legvégső esetben azonban, mikor mind ezen felsorolt eljárások nem segítenek már, kell a szúrscaphoz (trókar) folyamodni s ezt az eszközt az illető állat lágyékába, a csipőtől 45° szögben lefelé, mintegy kis arasznyira attól, leszúrni, úgy hogy a csőve (tokja) a szúrt sebben maradjon s az be ne duguljon, hanem eressze ki a gázokat. Trókarral csak az bánjon ki már ezt a szerszámot máskor is sikeresen használta, különben csak állatorvos működjék vele, nehogy hibásan szúrjon e tör-félével s az állat vesztét okozza.

Most pedig arra a kérdésre adjuk meg a feleletet, hogy mily takarmányféléket vessünk, ha azt akarjuk, miszerint lehetőleg korán kezdhesük el a zöldtakarmányozást és minél későbbben végezhesünk vele, azaz hagyhatjuk abba?

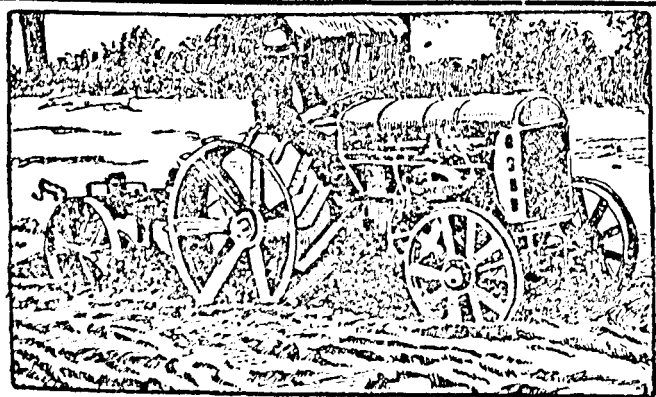
Legkoraibb tavaszi zöld eleség az augusztusban vetett ugynevezett szt. iványi rozs, mely már április közepe előtt szárba szokott menni és így legkésőbb április 15-én etelhető; de ugyanezkor már némely évben, ha korán tavaszodik már a több éves lucerna is takarmányozható pl. 1890-ben már április 15-én mikor Bácskából utaztam Pozsony megyébe, ott a lucerna első gyapja le is volt már kaszálva. Hol nincs ó-lucerna vagy egyáltalán nem díszlik e kiváló pillangós, ott a kora ősszel vetett — rozsszal kevert — szőszös búkköny, őszibúkköny, őszi borsó vagy biborhere következhetik a rozs után, mely már igen korán megszükölt véntülni, kemény-rostos (fás) lesz s legfeljebb a szalmaszecska helyett keverhető az igazi zöldtakarmány közé. Néhol a szinte augusztus elején rozsszal vetett repcét (keszthelyi keveréket) is adogatják a takarmányrozs után közvetlenül. Mindazon őszi keverékek után már a vöröslóhere szolgáltat zöldségül esetleg lucernával, baltacimnel vagy más pillangós virágok-

Legújabb típusu FORDSON TRAKTOROK

3731 gazdasági gépek és autók, HOFFER és SCHRANTZ
cséplőgépek lerakata

„PERRY” cégnél. Cluj, Strada Regina Maria
No. 2. Telefon 999. szám.

Ahol a mai naptól kezdve a gyár utasítására mélyen leszállított
árakon részletfizetésre szerezheti be gépszükségletét.

kal váltakozva, illetve felváltva, mint csillagfürt, nyulzapuka, fehérhere, fűkeverék (brómus komócsin, csomós ebir, olasz-, francia-, angolperje stb.) zabos-bükköny és uőbb köles, muhar (leginkább lovaknak, mert kemény mit a marha nem tud jól elrágni.) hajdina és azután az a zöldtakarmány, ami leghosszabb ideig ki tart s az igásmarhának, növendék lábasjószágnak (más tápdusabb eleséggel keverve) fejősteheneknek, legkiválóbban alkalmas t. i. a kukorica csalamádé, melyet április végétől szeptemberig vetünk több részletben úgy hogy használható legyen míg a fagy be nem áll. Ezt a bőséges táplálékot lehet közben helyettesíteni is a helyi viszonyok és egyéb körülmények szerint fiatal takarmánycirókkal, napraforgó fiatal szárával (Amerikában igen elterjedt, mert nagyobb tömeget ad, mint a kukorica) és virágjában levő lóbabbal is, mely ha augusztus elején lesz vetve 5° C. hideg beálltáig fogyasztható, tehát a legkésőbbi zöldség — különösen fejősteheneknek ajánlják újjabban, mert a tejelekenységet előmozdítja — Mindezen csalamádé gyűjtőnévvel nevezett takarmányokból az mit a fagy lábón talál nem megy tönkre, mert hirtelen lekasálva és megszeccskázva, mint vermett eleség pár hónap múlva, mikor az erjedésen átment, a téli takarmányozást segíti majd elő.

Időközben, néhány napra vagy esetleg 1—2 hétre, akadnak a gazdaságokban olyan rövid tenyészidejű zöldtakarmányok is, melyeket mint közbeszurt vagy tarlónövényeket szokunk természetien, hol erre való jó táperőben lévő talaj és elegendő csapadék áll rendelkezésre, ilyen a már előbb említett köles, muhar, hajdina kívül még a csibehur és fehér mustár, melyek 6—8 héttel elvetésük után már egy jó kaszálást adnak és mint tejelő takarmányok ajánlatosak. Trágyaerős földben egy nyár alatti egymásután kétszer is vetethők, hogyha utána nem jön őszi vetemény. Persze a réti fű is kiegészíthet évközben, ha a zöldetetés valami elháríthatatlan okból néhány napi fenakadást szenvedne pl. a csalamádé első vetése elfogyott volna, mielőtt a második kasza alá érett volna

stb., mert ha már egyszer elkezdettük a zöld takarmányozást, nem lehet, de nem is szabad közben visszatérni a száraz etetésre. Egyes vidékeken, ily fenakadások alkalmával a kiscgazdák, kik nem vetnek többféle zöld takarmányt úgy segíthetnek magukon, hogy arra a pár napra 1—2 rendet vágnak le a még zöld magrozsból, vagy ha már ez igen rostos volna, a búzából, utóbb pedig az árpa végül a zabból. Az pedig magától értelük, hogy a legelő állatok úgy tekintenek, mint tisztán zöld eleségen élők s legfejőbb akkor kell nekik zöld táplálékot nyújtani a jászolyból, ha nagy esőzések miatt a legelők nem volnának megközelíthetők. Edzett lovak és barmok, valamint a szabad-sághoz szokott hosszuszőrű juhok s kecskék és a sertések is mindaddig legelőn hagyhatók, míg azt a hó be nem lepi. Csak azt óhajtom még megjegyezni, hogy a sertéseket nem csak makkolattással lehet feljavítani (sőt hizlalni is), hanem lóheréseken s lucernásokon való legeltetéssel is, mint azt a németek, angolok stb. nyugati gazdátársak csinálják s ez a legelőntartás és nevelés jobb, egészségesebb, mint az ólban, szemén, burgonyán, moslékon stb. hulladékokon való, vagy kopár legelőn koplaltató tartás, nincs is azoknál annyi sertésvész stb. nyavalya, mint nálunk. F. Z.

A gyapju gondozásának és kezelésének hibái.

E címen Kovács Imre a „Köztelek“ egyik korábbi számában egy igen érdekes cikket írt, amelynek egyes részleteit az alábbiakban ismertetjük olvasóinkkal:

Az 1924. esztendőben a gyapju igen sok helyen nedves állapotban került a zsákba, amiből a termelőre és a vevőre egyaránt sok hátrány származott. A gyapju felmelegedhet, ennek folytán megsárgul, simulékonysága, szilárdsága csökken, nyersfogású és törékeny lesz. A nedvesen törtéző zsákolás okozza továbbá a szállításhoz és raktározáshoz bekövetkező fel-tűnő nagy súlyvesztéseket is. Utóbbi miatt az idén sok gazdaságban panaszkodtak s több kérdés is érkezett be, amelyek a szokatlan nagy súlyvesztés okára nézve kértek felvilágosítást. Ezekből a kérdésekből kitűnt, hogy a kérdezők mindenféle hibára gondoltak, csak arra nem, amelyet a gyapju kezelésénél sajátmaguk követtek el. A kérdés tisztázására mindenkélt meg kell jegyeznünk, hogy a raktározásnál előfordulható hőfoknál kizárólag csak nedvesség párolgathat el a gyapjuból és pedig annál nagyobb az így beálló súlyvesztés, minél jobban túlhaladja a gyapju nedvességtartalma a normális nedvességi állapotot. Utóbbi eset következhet 1. ha a nyírásához összehajtott juhtalkák meleg istállóban zsufoltan állanak és ennek folytán közvetlenül a nyírás előtt nagyon megizzadnak, 2. megázás következtében, 3. a juhok u. n. „sózása“ által. Az 1. és 2. alatt említett esetek bekövetkezését kerülni kellene, de ha már megtörténik, a jó gazda gondosságával eljáró termelőnek közelesse volna a lenyírt bundákat elzsákolásuk előtt szellőztetni! A gyapjukezelés szabályai utóbbi általában előírják.

A gyapju adás-vételénél a szállítás és raktározás folyamán bekövetkező súlyvesztésekre körülbelül 2% ot szoktak számításba venni.

Míg a nedves állapotban zsákolat gyapju súlyvesztése 4—12% között ingadozik. A szabályszerűen kezelt tételek súlyvesztése kb. 0.3—1.72%.

A gyapju nedves zsákolása tehát nagy súlyhiányt idézhet elő már a gazdaságban törtéző raktározás folyamán, értékvesztést és kellemetlen differenciákat jelent a bizományba adott gyapjutételek elszámolásánál s ugyanezen következmények, valamint a gyapju minőségének megromlása folytán igen nagy károkat okozhat a vevőnek is.

Következményeiben azonos hatású, de mégis külön elbírálás alá esik az, amikor a gyapju tulnedves állapota a juhok nyírása előtt alkalmazott úgynevezett „sózás“ által lesz előidézve. A „sózás“, vagyis lehető nagy sóadagolás, az utána jelenkező szomjuság nagyobb vízfelvételere való felhasználása és az így preparált juhoknak meleg istállóban törtéző összezufolása abból a célból, hogy erős izzadásuk folytán a víz a gyapjuba kerüljön és ezáltal a nyírósulyt növelje.

Ilyen eseteknek előfordulása mindenesetre sajnálatos jelenség, ugyszintén az is, ha akadnak olyan vélemények, hogy a „sózás“ által nem víz, hanem zsír izzasztható ki a juhból.

A juhtenyésztőnek nem képezheti feladatát, hogy a gyapjuzsir abnormális termelését bármi uton módon fokozza, mert a szövőipar nem a zsirtartalom, hanem a gyapjuanyag-tartalom, azaz a rendement alapján fizeti meg a gyapjut. A zsirtartalom mesierséges fokozása azonban kisebbíti a rendementet. A „sózás“ fő-eredményét mindig csak a gyapju nedvességtartalmának fokozódása képezi. Az tehát nemcsak elítélendő visszaélés, hanem a képzelt előnyöket sem biztosíthatja a termelő részére.

A juhtenyésztőknek mindenesetre arra kellene törekedniük, hogy gondos kezelés és szabályszerű zsákolás által a gyapju értékét és megbízhatóságát minél inkább fokozzák. Az ellenkező eljárást követők nemcsak maguknak okoznak károkat, hanem eljárásuk következményeit — közeve — azok a juhászok is megérik, amelyek dicséretreméltó lelkiismeretességgel kezelik a gyapjut.

A cukorrépa szállítás mizériái.

Már a tavaly kísérletezett a C. F. R. azzal a szándékkal, hogy a cukorrépa szállításhoz szükséges vagonokat a cukorgyárak által kijavítandó beteg vagonokkal eszközöltesse. Utazásaink alkalmával egyes állomásokon ezer számra látjuk felhalmozva a rossz vagonokat, amelyek alkatrészeit éveken át állandóan lopkodják. A C. F. R. ezt a normalis viszonyok között eiképzhetetlen gondatlanságot azzal akarja paralizálni, hogy a cukorgyárakra, azok pedig majd a termelőkre illetve fogyasztókra hárítják kiadásait. Ezt a hihetetlennek látszó tervet tavaly nem sikerült keresztül vinni. Mint értesülünk azonban az idén a C. F. R. vezérigazgatóságánál rendeletet készítettek elő, amelyet azonban a kereskedelmi és iparügyi minisztérium tiltakozása miatt eddig még nem adtak ki és amelyben közlik a cukorgyárosokkal, hogy amennyiben nem vállalják 4000 vasuti teherkocsinak saját költségükön való kijavítását, akkor a cukorrépa szezon idején csak a kiutalás sorrendjében kapnak üres vasuti kocsikat. (Vólna e ehhez vajjon erkölcsi bátorsága a C. F. R.-nek?)

Ez természetesen azt jelentenné, hogy a cukorrépa legnagyobb részét nem tudnák be-szállítani idejében a gyárakba.

Ezzel az intézkedéssel igazán egyedül állunk a világon. Az utódállamok közül többen küzdöttek és küzdenek vagonhiánnyal, de ilyen intézkedésekre egyetlen vasut sem ragadtatta magát. Nálunk pedig kezd már rendszerré válni. Kezdődött a rönkökkel, folytatódik a cukorrépán. Hiszen, ha a C. F. R. ezt a rendet bevezeti, elérkezhetik az az idő, hogy csak akkor utazhatunk valahová, ha előzőleg saját költségünkön megcsináltatjuk a vasuti kocsiulést.

A cukorgyárak és egyben a termelők ellen intézett eme támadásnak emellett még két különösen kiütkező oldala is van. Az egyik az, hogy a cukorgyárak illetve a termelők mindössze 2 és egyharmadtól 3 hónapig veszik igénybe a kocsikat és így fokozott igazságtalanság, hogy teljesen önköltségükön kijavítsák azokat, amelyek egész évben futnak és romlanak. A kérdés másik, még fontosabb oldala pedig az, hogy ez az intézke-

A megerősítő gazdasági munkáknál nélkülözhetetlen

a 60 év óta bevált és mindenütt használt

KWIZDA-féle Fluid

lovak lábainak ápolására, ha azokat betegségek-től meg akarjuk óvni.

Növeli a lovak teljesítő-képességét és kitartását.

KWIZDA-féle marhapor

KWIZDA-féle sertéspor

Eredeti csak a KWIZDA felirással.

Máskülönbben értéktelen hamisítvány.

dés látszólag a cukorgyárakat üli, de tényleg a cukorrépa termelőket és a fogyasztókat sújtja. Mi lesz, ha a cukorgyárak nem teljesítik a C. F. R. követelését és a cukorrépa-termelő gazdák nem tudják idejében leszállítani termékeiket a gyáraknak?

Ki vállalja az ebből származó károkért a felelősséget? Reméljük, hogy a cukorgyáraknak sikerülni fog, az ellenük tervezett attackot visszaverni és így mi is mentesülünk egy kellemetlenségtől. Elvi okokból minden eszközzel küzdünk a C. F. R. ilyen irányú tervei megvalósulása ellen.

A szarvaskerep termeléséről.

Nem állhatom meg, hogy általam is megértésebbnek tartott legelő és kaszáló növényről, a szarvaskerepről (*Lotus corniculatus*) írt kiűnő cikket, amelyet minden gazdának nyomtatékosan figyelmébe ajánlok; egy pár szót — saját tapasztalataimat — ne fűzzek, ami csak megerősítése és aláhuzása nevezett cikkben foglaltaknak. Számtalanszor volt alkalmam ezen növény csodálatos alkalmazkodó képességét és óriási éle-energiáját megcsodálni. Ugy látszik a sziken kívül mindenütt előfordul. Legalább Arany János örökszépségű „Toldy”-jában, amit csak gazdalélek tud igazán értékelni és átérzeni, nem említi, mert azt mondja: „Ég a nap melegétől a kopár szik sarja” s. b. s. b., majd: „nincs egy árva fűszál a sok közt kelőben, nincs tenyérnyi zöldhely a nagy pusztamezőben”. Mert bizony a közelmúlt száraz forró nyaraiban kopárra sült és szakadékokká repedt agyagon, de sokszor néztem elmélázva a tikkadt szöcskenyájákat s bizony a „Lotus corniculatus” tövek voltak az egyetlen tenyérnyi zöld helyek a nagy pusztamezőben”. S láttam a zombék tetején a korcsHERE (*Trifolium Hybridum*) és a kurutyoló békák társaságában egyképen díszleni. Azt hiszem felesleges minden további commentár, mert kötött agyagon, ahol a lucerna hamarosan bemondja a csődöt. „Ó” a legnagyobb szárazságot viűézül állja, hihetetlenül mélyreható gyökerei révén vígan sarjadzik és virít.

Parkocskám 2 ágyacskájában a nagy szárazságban kivesselt nemes fűvek helyét teljesen elfoglalta, önvetés által mindig magától kiujult, annyira megsűrűsödött s buján fejlődött, hogy élvezett volt a tikkasztó aiföldi forróságban üdezőld szárain ülő kedves sárga pillangóit látni. Természetesen kaszálható is volt. Leacsapolt és telkesített zombékosaimat tisztán csak szarvaskereppel vetem be.

Vellicsek Gusztáv
okl. gazda.

Egyleti élet.

Körlevél tagjainkhoz.

Uj tagok szerzése érdekében.

Az E. G. E. elnöksége e héten az alábbi körlevelet küldötte az egyesület minden egyes tagja részére. Amidőn az egyesület utra bocsátja körlevelét azzal a kéréssel fordul minden egyes Tisztelt Tagjához, hogy közérdekű tevékenységében a legmesszebbmenő jóakarattal és áldozatkészséggel szíveskedjék támogatni. A körlevélhez az E. G. E. tagnévsora is mellékelve van.

Tisztelt Tagtárs Uri

Az E. G. E. alapszabályai végre jóváhagyattak. Ez a körülmény az eddiginél szabadabb mozgást biztosít egyesületünk részére. Az egyesületnek és tagjainak közös érdeke, hogy fokozottabb tevékenység kifejthetése érdekében minél több gazda és gazdakör lépjen be az E. G. E. tagjai sorába.

Jelen sorainkhoz mellékelten, vármegyén-

ként és községenként csoportosítva, közöljük az E. G. E. tagnévsorát azzal a kérésünkkel, hogy szíveskedjék a csatolt tagsági nyilatkozat felhasználásával az E. G. E. tagjai sorába megnyerni, bevonni a község területéről és a környékről azon Gazdatársakat, akik még nem tagjai az E. G. E. nek, avagy közölni azon Gazdatársak neveit és címeit, akik a községben és a környéken laknak és még nem tagjai az E. G. E.-nek, hogy külön levélben is megkereshessük az egyesületi tagok sorába való belépés céljából.

Végül kérjük. Tagtárs Ur szíves értesítését, hogy régen volt-e, avagy jelenleg van-e a községben gazdakör. Ha nincsen, található-e a községben annyi a szervezkedés iránti érzékbel bíró jóra való értelmes gazda, hogy ott egy gazdakört lehessen alakítani és ha igen, volna-e szíves vállalni, avagy kit tartana főlkérendőnek az ügy előkészítésére és a gazdakör megalakítási munkálatainak elvégzésére?

Tisztelettel kérve egyesületünk közérdekű munkásságának szíves támogatását, vagyunk

Kolozsvár, 1926. éprilis 16.

gazdatársi üdvözléssel:

Dr. gr. Bethlen György s. k. Török Bálint s. k.
e. alelnök e. titkár.

Gazdasági előadások a cukorrépa termelők számára

Az E. G. E. Cukorrépa-termelői Szakosztálya, termelői körzetenként gazd. előadásokat rendez — a cukorrépa termeléséről — Az előadások egyrészt a hatóság betiltotta, illetve a választások előtt nem engedélyezi. Ismerve a körülményeket, a termelők is helyeslik ezt az intézkedést, úgy látszik annyira kiélesedtek a választási előcsatározások már így is, hogy esetleg egy szakelőadás kapcsán való együttlé is összehozható válhatna ki. Így az előadások nagy része csak május 25 után lesz megtartható.

Tagdíjnyugtázás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő összegek küldettek be e héten:

Alapító tagdíjat fizetett: Hitelszövetkezet Köpecz.

1925. évre 50 L. tagdíjat fizetett: Németh István Bonczhida, Gráczik Lajos Bukarest.

1926. évre 150 L. tagdíjat fizetett: Gráczik Lajos Bukarest, Ruzs Albert Radnótfája (50 L.), Jude Ille Kolozsvár, Soós Dávid Gyulafehérvár (100 L.)

1926. évre 200 L. tagdíjat fizetett: Németh István Bonczhida (150 L.), Máriaffy Lajos Maroszentgyörgy, Gazdakör Kalotadámos (100).

1926. évre 100 L. E. G. pótdíjat fizetett: Hitelszövetkezet Köpecz, Gráczik Lajos Bukarest, Máriaffy Lajos Maroszentgyörgy, Ruzs Albert Radnótfája, Gazdakör Kalotadámos, Jude Ille Kolozsvár, Gebe Fülöp János Tordaszentlászló.

A cukorrépa-termelők jó példát nyújtanak a gazdáknak. Az E. G. E. Cukorrépa-termelői Szakosztálya évek óta céltudatos munkát végez a termelők szervezése terén. Ennek eredménye gyanánt tudható be, hogy ma ezret jóval meghaladó olyan tagja van a szövetségnek, akik fizetik is pontosan tagdíjaikat és ezzel az érdekvédelmen kívül lehetővé teszik nem csak azt, hogy részükre a Szövetség előadásokat tarthat, hanem szakkönyveket is adhat ki. Az idei év folyamán két szakkönyvet fog a termelők rendelkezésére bocsájtani a Szövetség.

Kisebb szakközlemény.

A gyümölcsfák mézgásodása és rákosodása esetén a gyümölcsfákat mésszel meg kell trágyázni 100 m. négyzetre kb. 15 kg. mésszel. A mézstartalma talaj ugyanis a mézgásodás és rák ellen ellentállóvá teszi a gyümölcsfákat. A mézstrágyázás legjobban ősszel végezhető óltatlan mésszel.

Thanol. Permetezőszer mindennemű kulturnövényen élősködő levéltetű, takácska, tripsz, valamint gyengébb, apróbb hernyófélék

ellen. Thanol alkalmazása igen tágkörű, mivel fentemlített kártevők különböző válfajai a gyümölcsösben, veteményes kertben, virágkerben, mezőgazdaságban gyakran jelentékeny kárt okoznak. Így például a répánál hol a levéltetű, hol a magrépa virágját támadják meg a levéltetvek. A kertészetben a káposztaféléken, diszvirágokon, különösen pedig a rózsafákon található a levéltetű, míg a gyümölcsösben a legkülönbözőbb színű és fajtájú levéltetvek bántják a fiatal hajtásokat, megakadályozva azok szabályos fejlődését. Általában ismeretes az őszi barackfát ellepő kékeszöld levéltetű. Mindezek elpusztítására Thanol permetlevelet használunk. E célra 100 liter vízben 1—2 kg. Thanolt oldunk fel, aszerint, hogy gyengébb vagy erősebb fajtájú levéltetvek elpusztításáról van szó. Apróbb hernyók ellen esetleg 3 százalékos Thanolt is kell használni, hogy eredményt elérjünk. A levéltetvek elleni permetezésnél a teljes siker érdekében elsődrendű fontosságú a permetezés idejének megállapítása. Sohasem szabad bevárni azt az időt, amíg a levéltetvek nagy mértékben elszaporodnak, mert ilyenkor a levelek alján sűrűn egymás hátán telepednek, az összehúzódott levéltetvek belsejébe ilyenkor a permetlé nem hatolhat be és nem áztathatja le a levéltetveket. Ilyenkor még többszöri permetezés után sem sikerül teljes eredményt elérni. Ha ellenben kora tavasszal, mielőtt észrevesszük a levéltetvek jelentkezését, rögtön neki látunk a permetezésnek, csírájában fojthatjuk el a bajt s legfeljebb később, a szomszédból letelepedő újabb levéltetvek miatt kell a permetezést megismételni. Nagyon megkönnyíti a levéltetvek elleni védekezést, ha télvíz idején a gyümölcsfákat 10 százalékos Endával alaposan megpermetezzük.

Kérdés—felelet.

A szarvaskerep termesztése. Árpa alá szarvaskerepet akarok vetni. A talaj gyenge erőben lévő agyag, mely különben jó heretermő. Mi a vetőmag menyisége, a vetés módja terméshozama szénában és magban. Szóval sikeres termeléséről kérek utbaigazilást. Sz. M.

Felelet. A szarvaskerep, más néven sárkerep illetve svéd lucerna citromsárga, pillangós virágú réli növény, mely kevés igényű, zord éghajlat alatt, szárazságban, köves és meszes talajon is tenyészik, de leginkább a nyirkos, meszes talajokat kedveli és sziken is megnő. Magában, henyéjő szára miatt, ami a kaszálást megnehezíti, nem szokták termelni. Inkább rétek és legelők létesítésénél s főleg hízagok kipótlására használják. Szántóföldi termelésnél csak két kaszálást ad. A második kaszálás már nagyon gyenge, mert a visszapótló ereje kicsi. Hosszabb ideig, 4—5 évig is kitart. Virágzás előtt kell kaszálni, mert részben gyorsan fásodik, másrészt a virágjának kesernyés ize van, ami miatt semmiféle állat nem eszi szívesen. Junius-augusztusban virágzik. míg magtermését két hónappal később hozza. 20—60 cm. magas száru, erős gyökérzetű. Emiatt talajkötésre is alkalmas. Vetőmagszükséglete 5—8 kg. m. holdankint. Szénatermése a második kaszálással együtt 12—25 p. Magtermése, melyet mindig az első kaszáláskor kell venni, mert a második bizonytalan, 1—1.5 q. lehet. A mag rendszeren kis csiraképességű, azért a vetőmag inkább a maximum, de esetleg még több legyen. Termelése egyekben a lucernájával azonos. A németek csak olyan száraz, köves altalajú helyre ajánlják, ahol az értékesebb s igényesebb pillangósok kifogástalanul nem díszlenek. Ha a számításba vett földek nem ilyenek, akkor a termelését nem ajánljuk, vagy előbb tegyen kisebb területen próbát.

Vegyes közlemények.

Időjárás. A botfalusi cukorgyár meteorológiai állomásának megfigyelése szerint a maximális légnyomás április hóban 726.2 volt április 4 én. A minimum 707.0 volt április hó 10 én. A legnagyobb meleg +30.8° C. volt. április 25 én. A legkisebb -3.0° C. április 13-án. Az átlagos hő +10.43° C. volt. A legnagyobb csapadék 11.9 mm. volt április 29-én. A csapadék egész havi mennyisége 401 mm. volt. A csapadékos napok száma 11.

A legfelsőbb gazdasági tanács a harmincszázalékos kiviteli büntető tarifa azonnali eltörlését követeli. Amíg a bukaresti lözsdén a legviharosabb jelenetek között játszódott le a lej zuhanásának pánikja, addig az összes minisztériumokban lázas tanácskozás folyik a lej zuhanása következtében beállott gazdasági ruina megakadályozására. A főváros legkiválóbb kereskedőiből és a politikai életben is nagy befolyású fiúkból álló küldöttséget a miniszterelnök Coanda tábornok, kereskedelemügyi miniszter társaságában fogadta. A küldöttség javaslatának megtárgyalására rögtön értekezlet alakult át a tanácskozás, melynek határozata alapján a legfelsőbb gazdasági tanács azonnal összeült. A legelső gazdasági tanács követeli egyhangú határozatában, hogy az agrártermékek és pedig: gabona, tengeri, zöldségfélék és mindennemű nyersternyűk exportjánál a 30 százalékos kiviteli büntető tarifától azonnal elzáródnak és a CFR teljes aparátusával rendelkezésére álljon a kivitelnek. Ugyanakkor javasolja a legfelsőbb gazdasági tanács nemcsak a nyersternyűkre és gabonafélékre, hanem az élőállatokra előírt kiviteli díjak eltörlésének és provizórikusan a minisztertanács ebbeli elhatározását még a rendelet kiadása előtt is hozza nyilvánosságra. A legfelsőbb gazdasági tanács ezeket a határozatokat véglegesen megszerkesztette, azonnal átnyújtotta a minisztertanács elnökének.

A belföldi fogyasztásu hentesárú a vasuti szállításhoz mentes az állatorvosi vizsgálat alól. A CFR vezérigazgatósága rendeletet adott ki, hogy a belföldi fogyasztásra szánt azon küldemények, amelyek sonkát, felvágottat, füstölt, vagy sózott húst, szalonnát és egyéb állati kövérséget tartalmaznak, mentesek az állatorvosi vizsgálati díj megfizetése elől. Az állatorvosi díj csak azok után a husneműek fizetendő, amelyeket külföldre exportálnak, vagy más országból importálnak Romániába. Ez a rendelkezés május elsején lép életbe.

Szállítási kedvezmények a cserépre és raffiára. A szezonra való tekintettel a szőlőműveléshez szükséges hancs szállítására május elsejével kedvezményes díjszabást állapított meg a vasuti vezérigazgatóság, valamint a cserép szállítására is, az építkezésekre való tekintettel. Ez a kedvezmény nem új, eddig azonban egyes gyárak élvezték ezt, május 1-től kezdődően azonban általánosította a vasut.

PIAC.

Országos vásárok.

1926 május hó 17-én Halmi, Havasmező, Nagyselyk, Papolc, Réti, Szászkezd, Szinérvár-aja. 18-án. Bánffyhunad, Szentbenedek. 19-én. Kibéd, Krasznabétek, Sepsiszentgyörgy, Sósmező, Székelyhid. 20-án. Alsószuk, Erdőd, Ispánmező, Mikeszásza, Szolcsva. 21-én. Batos, Magyarigen, Nagyida, Topánfalva. 22-én. Aranyoslóna, Kálkunszentmárton. 23-án. Niczkyfalva.

Fellendült az állatkivitel. A lej értékcsökkenése következtében az állatkivitel kilátásai megjavultak. Bécs jelenleg 15—16 ezer koronát fizet prima erdélyi szeszgyári hízalású ökrökért, míg prima paraszthízalású ökrökért 13½—15½ ezer koronát érnek el az exportörök kilónként. A lej jelenlegi árfolyama mellett az állatexportöröknek sikerült 33—35 lej nettó

árát elérni az ökrök kilójáért. Az export megélénkülése következtében a belföldi árak megszilárdultak s prima ökrökért 36 lej kérnek élő-súlyban. Jobb minőségű paraszthízalású ökrökért már 27—32 ezer lej fizettek. A beállítani való és jármos ökrök árai is erősen emelkednek, ami főleg a csehországi kereslet megélénkülésének tulajdonítható. Prima minőségű urasági zsír-terjes teljesen eltűnt a piacról és csak határidő üzletek történnek, június júliusi szállításra átlag 50—51 lejes áron. Jellemző, hogy a külföldi sertés piac helyzete nem javult, bár a lengyel sertésexport teljesen szünetel. Bécs jelenleg 20—23 ezer koronát fizet a prima zsírsejtés kilójáért, míg Prágában 10—11½ cseh koronát értek el az exportörök. Lapunk zártakor a belföldi állatárak újabb 30%-os emelkedését jelzik.

Az E. G. E. kiadásában megjelent könyvek és egyéb nyomtatványok árjegyzéke.

1. ár, ha a füzetet személyesen veszi meg;
2. ár, ha a füzet árát előzetesen beküldi és egy-szerű postal küldés mellett, a füzet megérkezéseéért felelősséget nem vállalunk.
3. ár, ha a füzet árát előzetesen beküldi ajánlott és felelős postal küldéssel.
4. ár, ha a füzetet utánvétellel küldjük meg.

Megrendelések azok értékével együtt az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatala (Cluj—Koloszvár, Str. Andrei Mureșan 10.) címére küldendők. Öt példányon felüli füzetmegrendelés esetén 25 százalék engedmény.

	Lej
1. Réti János. A trágyáról, a trágyázásról.	5 6 12 16
4. Tormay Béla. A borjúk fölneveléséről.	5 6 12 16
6. Hauer Géza. A fejstehénről.	5 6 12 16
7. Hensch Árpád. A szántás-vetésről.	5 6 12 16
17. Asványi Lajos. A vörös lóhere természetéről.	8 9 15 19
19. Herényi: A nyerstakarmányok eltevése.	5 6 12 16
20. K. Vörös S. A gazdaságok berendezéséről.	5 6 12 16
21. Marx Ferenc. A kosárfűz termelése.	5 6 12 16
22. Kovácsy B. Házi állatok takarmányozása.	5 6 12 16
30. Nemes István: Az öntözés.	5 6 12 16
36. Jakab L. Állataink egészségének gondozása.	10 11 17 21
38. Cserháti S. A gyomok kártékonyága.	5 6 12 16
43. Ikafalvi. Szőlőművelésről.	5 6 12 16
46. L'Huillier I. A káposzta-félék termesztése.	5 6 12 16
47. Dr. Bahtner F. A mezőgazd. szeszgyárak.	5 6 12 16
52. Dr. Barna. A kenyéradó növények ellenségei.	10 11 17 21
54. Dr. Péter. Vadontermő gyógynövények gyűjtése.	10 11 17 21
56. Dr. Csérei Lajos: Kalauz a falusi gazdasági társadalomtudományban.	10 11 17 21
57. Szász Ferenc. Tejgazdaság. Sajt készítés.	15 16 22 26
58. Jászberényi András. Tejgazdaság, vajkészítés.	15 16 22 26
59. Csérei Gyula. Az utak és terek tisztítása.	5 6 12 16
60. Dr. Szentkirályi Ákos. Erdély juhál.	40 41 47 51
61. Dr. Péter B. A gyógynövénytermesztés.	10 11 17 21
Dr. Nagy E. A gazdakörök szervezéséről	10 11 17 21
Hágtási jegyzék darabja.	5 6 12 16
Hágtási és borjázási jegyzék darabja.	5 6 12 16
Törzskönyvelési laptehének és bikák részére	5 6 12 16
Próbafejési napló darabja.	5 6 12 16
Napszámjegyzék 100 oldalas.	20 21 27 31
Napszámjegyzék 50 oldalas.	15 16 22 26
Napszámjegyzék 16 oldalas.	5 6 12 16
Szegődménylevél darabja.	3 4 10 14
Gazdakör alapszabályminta darabja.	5 6 12 16
Mezőgazd. kamarákról szóló törvény.	10 11 17 21
Az állattenyésztésről szóló törvény.	10 11 17 21

BALTACZIN BIBORHERE SZÖSZÖSBÜKKÖNY

kifogástalan
minőségben a

Mezőgazdák Kereskedelmi
Részvénytársaságánál Árad.

Apróhirdetések.

Déri Árpád maghereskedése

Cluj, Str. Reg. Marla 10.
Ajánlja németországi
és hollandiai garantált
fajazonos, tiszta és
csiraképes

konyhakerti-, virág- és gazda- sági magvait.

Gazdasági szaktanács-
adó dr. Páter Béla tb.
gazdasági akad. Igaz-
gató, aki a szakkérdé-
sekben a gazdaközönség
rendelkezésére áll. Ar-
gyeztetiket ingyen és
bérmentve küldök.
Flóküzlet Turda, Balogh
virágüzletben. 3901

Erdélyi Gazdák Zsebnaptára

az

1926.

évre.

Ára 20. L.

Megrendelhető az

Erdélyi Gazda

kiadóhivatalában.

Szőlő és gyümölcs kertészt, borászt keresek, Be-
tegh Miklós Campu Mihai—Aranyosgyéres. 3929

Terjesszük az Erdélyi Gazdát
a gazdák körében!

Koloszvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvtárs.

Cluj-Koloszvár, Piata Unirea (v. Mátyás király-tér) 7.
Alapítókéje: 25.000,000 Tartalékok: cca 24.200,000

Fiókjai: Désen, Dicsőszentmártonban, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen. — **Affiliált intézetei:** Nagenyed, Torda, Székelyudvarhely, Szászrégen, Nagybányán. — **Áruraktár** a vasuti állomás mellett. — **Betéteket elfogad, váltókat leszámít, átutalásokat teljesít, mindenteljele bankszepi üzletet előnyösen végez. Safe deposit. — Engedélyezett devizahely.**

BÖRFEDÉLLEMEZ

„GROZIT” TIMISOARA

11. Strada Samuil Micu (Magyar-uj)

Grozit-gyártmányok:

Fedéllemezek külföldi filizlemezből (nem cellulozébból). Aszfaltszigetelőelemek, aszfaltmaszlix, bitumen, facemant, tetőlak, carbolineum, kőszénkátrány. — Vállal mindennemű szakmába vágó tetőfedési és aszfaltozási munkálatokat.